

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne potit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se bliževoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 4. aprila. Državni tajnik notranjih stvari je pri banketu v svojem govoru naglašal, da je namen Salisburyjeve okrožnice najprej varovanje mirovnih interesov, potem pa trdno vzdrževanje britanskih interesov. Anglija neče ničesa pridobivati, ona se pa nikogar ne boji.

London 3. aprila. Granville in Hartington sta sprejela deputacijo 120 liberalnih društev, ki so protestirala zoper sklicanje rezerv in zoper vojsko. Granville in Hartington sta obljubila, da bosta vse mogoče storila, da se vojska zabrani. Ona dva sta nekoliko odobravalala okrožno poslanico Salisburyjevo, a sta grajala, da angleške interese preveč razteza in šanse kongresa zmanjšuje. Angleška ne more z vojno proti Rusiji nič dobiti.

Bukarešt 3. aprila. V skrivnej seji sta Ghika in Stourdza poročala o svojej misiji. Anglija je Rumunijo obodila, naj vstraje in se ne uda, Avstrija je rekla, da je potreba, da se to vprašanje uredi po Evropi.

Vojska ali mir?

To veliko vprašanje visi zdaj na lasu. Vse se obrača v London. Kaj bodo Angleži skuhal? Kaj nameravajo s svojim oboroževanjem in zaganjem? Jasnega odgovora na to nihče ne more dati. In najnovejši telegram iz Londona, kateri pravi, da novejša okrožnica novepečenega ministra Salisburyja namerava mir vzdržati, pa ob enem tudi britanske

interese, ki so nasprotni ruskim in slovenskim interesom — dal bi se iz diplomatičnega v navaden jezik prestaviti: „operi mi kožuh, pa ne zmóči ga.“

„Anglija se nikogar ne boji,“ ponosno anglešk minister denes mej svet kliče. To je nekako po naše fantovsko. Dostikrat baš največji širokoustniki in kričaci, ki radi pred resnim tepežem pete vzmaknejo, najbolj vpijejo, da se „nikogar ne boje.“ Če torej take groznje čujemo, smo še zmirom v veri, da se bode vse še mirno razkadilo. Tolažilno v tem smislu je tudi to, da so se angleški liberalci Gladstonove stranke začeli energičneje glasiti za mir in zoper vojsko. Ne le njih glavni časnik „Daily News“, temuč tudi deputacija 120 društev se je izrekla pri vodji liberalne stranke, Hartingtonu, za mir in zoper vojno.

Nasprotno pa je vznemirljivo to, kar pišejo vladni angleški časniki, ki na vojsko hujskajo, ščujejo proti Rusiji in Slovanstvu. V Carigradu si vse prizadevajo, da bi pobite Turke na svojo stran dobili. Res so, kakor v ruskih listih beremo, Turki iz ostalin svojih vojsk zbrali v Carigradu in okolo njega 150.000 mož. Angleški poslanik Layard baje Čerkeze in drugo sodergo vabi naj v angleško vojno službo vstopijo. Rusi se vsled tega bliže morja zbirajo in vsak čas bi se moglo kaj zgoditi s čemer se vojska začne.

Sultan je mnogoiskan mož postal v svojej bedi. Rusi ga vabijo v zvezo in mu obetajo baje za to ceno denarno vojno odškodnino odpustiti. Ta ponudba se mu je stavila, če je „Standardu“ verjeti, uže z zadnjo odločno besedo, ali z ultimatumom. Nasproti pa Angleži baje sultana sleparijo, da bode dobil Bolgarijo nazaj, če na njih stran stopi. Treba

je pač nekoliko orijentalne fantazije, pravirsko „Novoje Vremja“, katera more misliti, da bi Angleži in razbiti Turki mogli Rusom Bolgarijo iz rok izviti.

Avstrija, kakor je vidno, je vendar menda uže iz nevarnosti prišla, poslušati magjarske kričace in na Rusijo v boj iti. Ignatiev je na Dunaji gospódi razložil, da nema nobenega uzroka. Vprašal jih je za njihove interese, ali na tanko jih naši Andrassyji menda ni povedati niso mogli. Če je Bosna, pojte si ponjo; če je Solun, privojevajte si ga od Turkov! Na vse to pa naši državniki odkimujejo.

Ignatiev je prav imel, ko je drastično rekel Hrvat, (glej članek zadaj), da bi bila vojska Avstrije z Rusijo neumnost. Prav je rekel tudi novinarju stare „Presse“, da bi bila angleška vojska nespametna, ker nema ničesa doseči. Zato se pa vendar še moremo zanašati, da se vojni oblaki razvlečejo in blagi mir naredi in zadobi Slovanstvo čas, utrjevati in ukrepljevati se za večjo bodočnost.

Učimo se ruskega jezika.

V Trstu 2. aprila. [Izv. dop.]

Vaš dopisnik iz Gorenjskega, priporočujoč učenje ruskega jezika, govori vsem mislečim posebno pa nam tržaškim Slovincem prav iz srca, kajti ravno za nas tržaške Slovence ima znanje ruskega jezika še veliko večjo važnost, nego za druge. Trgovsko mesto Trst ima posebno dosti zvez z veliko Rusijo, iz katere se dovažujejo razne vrste pridelki in blago, — in nasprotno. Prepiska z Rusijo je sedaj večjidel francoska ali italijanska, ako bode Rusija svojo moč in veljavo še bolj izpoznala, ko bode ruski narod v

Listek.

Kadar glava boli.

Najbolj so mej ljudmi razširjene raznovrstne bolezni v glavi, a to posebno za to, ker so v tesnej zvezi z našim občnim zdravjem. Kadar koga boli glava, more vselej pomisliti, da je to le, kakor bi se reklo, napoved ali opomin, da ga bode obiskala še hujša druga bolezen. Tej se ima potem, ako moči, kar najhitrejše mogoče izogniti s tem, da ob pravem času vpraša svojega zdravnika za svét. Le kdor to stori, se lahko ubrani prvim početkom javljajoče se bolezni in potem se nema bati večje nesreče. Bolezni pa, ki se rodé v našem truplu, ter se oznanjajo z glavoboljo, ne moremo v vseh vrstah naštetih, samo toliko bodi rečeno, da se z bolečinami v glavi pričjenja vsak náhod, da te boli glava pri vseh raznoličnih mrzlicah, da ti glavni ta dél našega telesa naznanja vse neréde v prebav-

ljenji, da azrokuje ból v glavi vsak krč itd. Razen teh neštevilnih bolezni našega trupa ima glava tudi prenašati nepravilnosti, ki se nahajajo v njej samej, ali kratko: glava ima tudi svoje bolezni, katere se rodé v živcih, mišicah in raznih kožicah. Število in različnost mejsobojna v vseh teh vrstah se nikakor določiti ne dá, — slavni zdravniki napisali so o tem debele knjige, a še niso povedali vsega. Namen našemu spisu nikakor nij, na dolgo in široko strokovnjaški vse razlagati, nego govoriti nam je o splošnih vrstah, posebno pa se imamo ozirati na kronične ali vračajoče se bolezni v glavi: iz tega pa želimo, da se bralci sami nauče preudarjati in presojevati razne stópinje te bolezni, ter da iščejo vsem takim boleznim uzrokov, po katerih jih morejo tudi prav ceniti, kadar pridejo nad lnje, a se jih ob enem ogibati, da se ne prikažejo.

Ljudje srednje dobe imajo največ trpeti za boleznimi v glavi, mladost in visoka starost ne tožita mnogo za tem zlom. Posebne

važnosti je pa ta bolezen vselej pri otrocih, kjer se nema nikoli zanemarjati, ter je treba, ako kmalu ne odleže, iskati brez zamude pomoči zdravnikove. Glava boli najrajša slabotne ljudi, najbolj ženske, posebno nežnejše meščanke, katere ves božji dan sedé doma in se malo gibljejo pod prostim nebom. Na kmetih in sploh pri ljudeh, ki opravljajo težavna dela, je redkejša. A prav pogosto napada glavobol one, ki se mnogo uče in si težko prisvajajo raznih vednostij, največkrat pa nadleguje naposled ponočnjake ter take, kateri žive v preobilji in nezmernosti v jedi in pijači neredno in razuzdano. Naš pregovor: „po slabi tovaršiji rada glava boli“ se pri ljudeh te vrste v prav obilnej meri uresničuje — žalibog, da jih le redko privede tudi do pravega izpoznanja in boljšega življenja! —

Da si smo prej rekli, da je glavobol pri otrocih posebnega pomena in premišljenja vreden, vendar ne gre misliti, da je tudi vselej nevarna. Kadar otroka le malo, a ne pogosto

svesti svoje mogočnosti, dobil bo tudi ruski jezik svetovno veljavo, postal bode mejnaroden in treba ga bode znati vsakemu, ki bo imel kupčijsko zvezo z Rusijo. Mi Slovenci se učimo vseh jezikov: nemščine, francoščine, italijansčine, angleščine — a jezika, našemu najbolj sorodnega, ki ga govori največji bratovski nam narod v Evropi, jezika v katerem nahajamo lepo veliko in razvito literaturo, ogromno število znanstvenih del in krasno beletristiko, sploh vse, v čemer se ponajajo prvi evropski narodi, tega pa mi ne znamo! Učijo se ga, spoznavaje njega važnost: Angleži, Nemci, Francozi, pri vseh teh nahajaš dosti in dobrih pripomočnih knjig, — mi Slovenci pa ne ali premalo. Ali nij to sramota za nas! Koliko truda stane, da se Slovenec navadi njemu popolnem tujega jezika, in kako malo truda na protiv stalo bi naučiti se sorodni mu jezik, kateri je še posebno slovensčini prav zelo podoben, na podlagi katerega se popolnem lahko izobrazijo in izučijo v vsakej stroki. Reči se mora, da v tej zadevi se pri nas še premalo stori. Bilo bi dobro, da vsako narodno društvo, n. pr. čitalnica, dela na to, da se društvenikom ponudi priložnost učiti se ruščine, da si preskrbi kolikor mogoče pripomočkov, znanstvenih časopisov in knjig. Treba je le trdne volje, da se premagajo prve male težave, potem se napreduje igraje, brez truda in prepričani smo, da nikomur ne bode žal, kedor se ga nauči.

Utegnil bi me kedo zavrnilo, da mi nečemo postati Rusi. Da pravda, mi ostanemo itak Slovenci, kakor nismo postali — hvala Bogu, še Nemci ali Italijani, če znamo nemško ali italijansko; ker je pa ruski jezik ravno tako bogat kakor eden omenjenih, in ga bomo tekom časa ravno tako potrebovali, ker je naš bratovski jezik, jezik slavjanski kakor naš domači, — zakaj bi se ga tedaj mi Slovenci ne učili, toliko bolj, ker se ga tako lahko naučimo. Izpoznavajmo se Slovani mej soboj in naslanjajmo se rajši brat na brata nego na tujca. Pokažimo tujcem, da je tudi Slovan na svetu, da nismo tako odvisni od njega, kakor on misli, da je naš jezik bogat, da ga govori nad 80 milijonov ljudij in videli boste, da bode tudi on dobil spoštovanje do nas.

Pri Ignatievem

je bil na Dunaji tudi neki Hrvat (Vončina?), ki je znan z njim uže od prej, in v „Obzoru“

poročila, da mu je slavni ruski državnik (govorila sta ruski in hrvatski) tako-le govoril: „Sad se mnogo piše o mojoj misiji u Beču; vele, od straha od Englezke ja sam došao bog zna što nuditi Austriji, da je odvrati od Englezke. Možda i vi tako mislite. Svi se varate. Rusija bi mogla samo od onoga drugomu nuditi, što sama ima, a ona na iztoku neima ništa do uspomene na goleme žrtve i zadovoljstvo, da će zemlje balkanske započeti sretniji i čovječniji život.“

Ovako smo svemu svietu govorili prijera; koji su se bojali za sebe, obrekosmo im, da ćemo uvažiti njihove interese; San Stefanski mir izpunjuje na dlaku naša obećanja.

U velikom čudu slušasmo odavle, da se San Stefanski mir nemože priznati, jer vriedja interese Austrije. O tih interesih govori se vazda obćenito, neopredjeljeno. Za volju Austrije, a na moju žalost ostaju Crnagora i Srbija neznatne zemlje. Bugarska ni za pol vieka neće nikomu biti ni podpora ni opasnost. Bosna i Hercegovina sasvim su otvorene monarkiji. Njoj stoji na volju, koje će željeznice graditi do crnoga i egejskoga mora, kakve će ugovore trgovačke i carinske ugovore sklapati sa svimi ovimi zemljami. Mi smo daleko, mi smo u industriji zaostali, te se nemožemo natjecati u ovom s Austrijom.

No upliv trgovine i prometa stvara politički upliv i moć. Po čem se dakle može reći, da je naš upliv svemoguć postao, da smo pregazili u čiju sferu moći, da smo izkrižali odnošaje snage? Možebit tim, što smo u novcu i ljudstvu položili tolike žrtve, da oni narodi budu slobodni, koji su nam se za svoju slobodu i naše žrtve tim zahvalili, što su često put tudje uplive i odnošaje snage proti nam podupirali, i koji nikakva jamstva nepružaju, da toga i u napried neučine?

Ima li i kakva osnova govoriti o našem uplivu, može se o njem govoriti u tom smislu, da su naše vojske održale pobjede, i da oslobođeni ovi narodi goje za nas simpatije. Koje naše koncesije mogu izbrisati sjajnost naših pobjeda? Koji paragrafi i kakva ugovora mogu ustanovljivati, da se imaju ili nemaju simpatije? Što mi možemo u to ime učiniti, da se simpatije balkanskih naroda okrenu prama Austriji?

San Stefanski mir nije mogao moralnih ovih živalja u mejnarodnom odnošaju normirati. San Stefanski mir u Evropi nam ni čega nedaje; on stvara prirodno stanje, i daje ne-

što balkanskim narodom, koji tuj stanuju od mnogo viekova, nekoč kao gospodari, poslje kao mučenici, u svakom slučaju vriedni, da im se ostavi ljudsko i narodno biće, a oni će uvijek biti najbolji prijatelji onomu, tko ih u tom bude najbolje podupirao; a mi nikomu nemožemo zabraniti, da ih podupire, ni komu nemožemo oteti sgođe, da si njihovo prijateljstvo steče i svoj upliv, sferu svoje moći preko njih razširi.

Moja je nakana i želja o svem tomu potanko se razgovarati s ovimi državnicima, i nadam se povoljnu uspjehu. Rat medju Austrijom i Rusijom bio bi pravo bezumje, nepravedan, ako Austrija misli osvajati, dok se mi svakoga osvajanja dragovaljno odričemo, premda smo iz golema rata izašli pobjednici, bezsmislen, ako se ima voditi za ciljeve, koji se samo moralnim oružjem postizavaju, u svakom slučaju takav rat, u kojem se velika jedna carevina na kocku stavlja.“

„Je li istina, da ljuta bolest hara po vašoj vojski?“ vprašal je Hrvat. Ignatiev je rekel:

„Nije istina. Nekoji listovi uživaju u tom, da sve zlo o nas pišu. Naši su generali glupaci, naši oficiri pijanice, naši intendanti taktovi, naši vojaci glupe kukavice. Sad nam dapače i pomor u vojski naručiše. Istina je to, da boljše vojske u svietu neima. „Čudesnaja armija!“ dignu on ponosito svoj znanki, moralnom snagom zasićeni glas. Na početku rata hrabri naši generali, neratovav velikoga rata za dvaest posljednjih godina, neznadoše suzpregnuti orlovskoga poleta, hotijuci u jedan mah sgaziti Dunav, Balkan, Carigrad. Samo tuj leži uzrok prvim našim neprilikam. Sada je hrabrost u ruci izkustva. Nemamo mi samo jednoga Gurka, Skobeleva, Radeckoga, Strukova itd. Ni kada neću zaboraviti utiska i ponosa, kojim sam se zanosio, gledajući tu vojsku u San Stefanu, kad joj se je naviesti podpis mira. Od svakoga vojaka mislio bi stvorio se zmaj ljuti.“

U naše se rezerve još nije ni dirnulo; sad ustrojavamo zemaljsku obranu; kad se ustroji, a to će biti do skora, biti će je do blizu milijun. Vi ćete odatle i sami razumjeti, da nas ni čije prietnje nemogu navesti, neka ostavimo na cjedilu balkanske narode i njihovu slobodu, za koju smo ves toliko žrtvovali.“

zaboli glava, tu se nij pač nič hujšega bati. Če se pa to ponavlja večkrat, ter bolezen nastopi na naglem in je silna, — ima se to imeti za znamenje, kateremu navadno sledé otroške bolezni, na pr.: osepnice ali ošpice, škrlatnice, kozó in dr. Ako tedaj muči otroka ta bolezen, kar je vedno na tem poznati, da poveša glavo, ter jo rad naslanja materi v naročje ali na prsi in jo nemirno polaga sem ter tja, da grbanči čelo, da se mu povsod blešči, da se mnogokrat prime za glavo itd. — posvetovati se je vselej brž z zdravnikom, da ta, ako je še mogočo, odvrne slabše nasledke bolezni.

Glava tudi rada boli kadar poganjajo v 9—14. letu drugi (stalni) zobje.

Kadar se mladi ljudje zjutraj zbudé in in vstanejo s teško glavo, nema to družega pomena, nego, da so slabo ležali, da v spalnici nij bilo zdravega zraka, da so z večera preveč se najedli ali pozno v noč pili močne

pijače. Nu, vse to pa navadno še mine dopoldne, ako se greš sprehajati nekaj časa na sveži zrak. Bolj pa se ima v ozir jemati glavobol, katerej je uzrok obilno učenje. Pri tem se je treba zopet obrniti do zdravnika, ako se bolezen mnogokrat ponavlja, kajti bati se da marljivemu učencu ne jame preveč kri siliti v glavo, iz česar se rodé druge, neozdravljive bolezni, najrajše začno boleti oči, — a včasih pritisne tudi smrt, ki uniči vse lepe nadeje staršem ter jim često oropa jedino dete, katero so vzgajali s trudom in troškom.

Zdravniška znanost razlikuje in deli bolezni v glavi na dvoje vrst: prvič, na take, ki se rode v glavi samej in nijso nič v zvezi z drugim telesom, drugič na take, katere imajo svoje korenine drugod, a le vplivajo od tod na živce v glavi. Mi se po tej razdelitvi ne moremo ravnati, nego imamo bolj umevno povedati našim bralcem o uzrokih in

bivstvu samo nekaterih vrst boleznij glavinih. — Zatorej si pogledimo zapored najglavnejše in najnavadnejše:

1. Trebušna glavobol.

Ta napada človeka vsake starosti, brez ozira na spol ali občno trdnost njegovega zdravja. Najrajša nastopa, kadar si pokvaril želodec, ali kadar ta ne more prebavljati hrane, katero dobiva, kar se potem posebno pri ljudeh, ki mnogo hodijo, v glavoboli očituje. Navadno se ti ob enem ali riga, ali nemaš veselja do jedi, ali se ti hoče vzdigniti ter ti je sploh slabo. Glava postane težka, na čelu ali okolo oči čutiš bolečine; mnogokrat koj za tem, ko si kaj škodljivega pojedel, često pa še le za nekaj ur, v tem slučaju pa je bol hujša, da-si ne ravno daljša. Kdor mnogo sedi, zmirom in brez reda je ter po kosilu opravlja duševna dela, ali se srdi ter žalosti, jame ga boleti glava. Tudi ako si

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. aprila.

Poslanec *Schünerer* je dobil od več nemških društev in od svojih volilcev zaupnice, ker je v državnem zboru bičal navidezni konstitucionalizem.

Mej *poljskimi* državnimi poslanci se je rodilo nesporazumljenje. Dozdaj je uže pet takozvanih „liberalnih“ (ali Rusiji in Slovanstvu najbolj sovražnih) izstopilo iz kluba, ker so nezadovoljni s strogimi pravili večine klubove, ki je bolj previdna in konservativna.

V *ogerskeje* gospodskeje zbornici je minister Tisza odgovoril na neko interpelacijo, da je vlada uže mnogo storila za to, da se kužne bolezni, če se bodo na spomlad na boljše prikazale, ne zatrosijo v našo monarhijo.

Vnanje države.

Iz *Peterburga* se piše v „Nord. Allg. Ztg.“: Tukaj se smatra stvar tako, kakor da bi nam Anglija uže vojsko napovedala; ali jaz ne morem reči, da bi se bil kdo tega ustrašil.

Vladna „Agence russe“ pravi nasproti dunajskim novinam, da Ignatievijev pot na Dunaj nij mogel brezvspešen biti ali izpodleteti, ker Ignatiev nij imel nobenih pooblastil, da bi bil kake dogovore sklepal; on je imel le ukaz mirovne uvete san štefanske prijateljsko razjasniti in razjasnila zaslišati. Taka misija ne more izpodleteti.

Rusko plemstvo namerava baje carju ponuditi 100.000 prostovoljcev in 100 milijonov rubljev za vojsko.

Angleške „Daily News“ pravijo, da ker Salisbury v svojej depeši na zastopnike nič ne pove, kako se more ruska pogodba prenarediti, ne vedo Angleži, zakaj pojdejo v boj, če se vojska sklene.

Francoske bonapartske rodovine ud, princ Napoleon, priobčuje v „Revue des deux mondes“ članek, v katerem pravi, da so klerikalci krivi, da je Francija izgubila Alsacijo in Lotaringijo. Da li mu bode pač kdo verjel to abotnost?

V *francoskem* senatu je Lafond vprašal, kako bode vlada varovala interese francoskih upnikov, ki so Turčiji posodili denarja. Miuister vnanjih stvari je dejal, da mu nij mogoče natančno odgovoriti, ker so stvari v orijentu zdaj tako nevarne; ali vprašanje teh upnikov utegne na kongresu predloženo biti.

Dopisi.

Iz *Trsta* 3. aprila [Izviren dopis.] Rojanska čitalnica je napravila minoli mesec 24. besedo; zaradi grdega vremena se nij obilo udeležbe nadejati bilo, ali vendar je bila ži-

razvjen v jedi in pijači ter kar naenkrat začneš živeti v redu in zmernosti, čutil bodeš nekako težko glavo. V takih položajih izpij kakovo stvar za bruhanje in odleglo ti bode prav kmalu; tudi čašica črne kave se dobro prileže. Kdor ima slab želodec, njemu jedino zmerna hrana pomore in ga ozdravi.

2. Prehlajenje želodca

je tudi ozko zvezano z nepravilnostmi v glavi. Pri tem začne se bolezen z nekakim trganjem globoko v očesnej otlini, katero se pa odtod širi po vsem čelu ter je včasih zelo hudo in močno. Te in enake prikazni imajo pri sebi še druge, tako se ti izpahajo smradljivi plinovi iz ust, ob istem času tišči te v želodcu, navadno si zaprt, koža ti postane žolta, jezik rujavkast, strašno te žeja, jedi se ti gajusijo, posebno mesne, vedno se ti vzdiguje in ves si nekako čmerikav ter te jezi najmanjša stvarica. Tu imaš skrbeti, da kar najhitreje mogoče, pokličeš zdravnika, kateri ti zapiše

vahna zabava. Igra je šla kaj ročno in g. P. je po navadi obilo smeha zbudil. Šaljivi dvogovor, katerega ste gospodičini L. Hucekova in E. Hakeljeva prav dobro izvršili, dopal je občinstvu, da sta ga morali ponavljati. Prihodno nedeljo pa napravi rojanska čitalnica zopet besedo z dvema igrama, deklamacijo in s tombolo.

Občni zbor slovenskega političnega društva „Edinost“ minolo nedeljo je bil zelo živahen. Pesebno debata o šolskih zadevah. Pri volitvi je bil zopet do malega izvoljen stari odbor in sicer za predsednika g. državni poslanec J. Naber goj, za predpredsednika V. Dolenc, za tajnika J. Dolinar, za denarničarja J. Gerlanec, drugi odborniki so: J. Primožič, Št. Nadlišek, A. Trobec, J. Gorjup in J. M. Purič.

Uže imena so porok, da bodo korist politično društvo „Edinost“, ki je res v teškem položaju in okolščinah, hrabro branili, pravice slovenskega naroda na jadranskih obalnih zastopali, ter si bode društvo priborilo dobro stališče in veljavo v Trstu. Važnost in vpliv ima uže zdaj. Dokaz temu, da je lahonom velik trn v peti.

Naši italijančiči in bastardi so zopet nekoliko okrevali od svoje bolezni, manije po tujini, namreč od želje po Italiji. Nekoliko se jim je poleglo. Njih organ „Inpertinente“ (tako imenuje vsaki pravo misleči človek tukajšnji list „Independente“) še vedno hozána poje Italiji in škili črez morje. Pa vsaka stvar ima konec, tako so tudi njegove ure štete.

Vreme je zdaj po jako izpremenljivem, vetrovnem in deževnem času zopet lepo gorko. Okolica je vsa v cvetji.

Orožje se izvažuje neprenehoma skozi Trst na Grško. Morda je proti Sovanstvu namenjeno in bode Angležka Grško za svoj namen rabila? „Graeca fides nulla fides“ nij zabadavo uže star rek. Grška bi morala pred vsem pomisliti svoje osvobojenje in prijateljstvo sè sosednjo državo velikega slovanskega naroda. Drugače se bode izgubila.

V našem mestnem zboru se ugiblje, kje bi Trst vzel poldrugi milijon gld. na posodo. Kredita uže tako več nema, denarja porabijo naši Italijani tudi vse, in ako bi vsi dohodki cele države v našo mestno blagajno stekli, ker laška kasa nema dna. Gospodarstvo je pri nas turško. Zlasti v okolici se gospoduje vse po paševsko. Učitelju je gorje, ako bi le za-

zdravilo, vendar si sam tudi olajšaj lahko bolečine, ako izpiješ bljevino, napravljeno iz bljevne soli in bljevnega korena; pozneje pa jemlji za pijačo limonado sè sokom in saharom (sladkorjem), a jedila naj ti bodo zgolj iz razstlinstva napravljena, posebno dobro dene kuhano sadje — a mesa po nobenej ceni ne smeš vživati. — Tudi črvi, ki se zarede v želodcu, vzročijo glavobol, pri čemer te navadno tudi nos srbi — tu ne pomaga drug zega, nego glej, da ti zdravnik iztrebi črve in nehala te bode boleti glava sama od sebe.

3. Krvna glavobol

se imenuje taka, katera nastaje od pritiska krvi, pretakajoče se po telesu, na glavo. Kadar so možjani prepolni krvi, ali da je razlita po njihovih mrenah, boli te vsa glava, ki je zelo težka čutiti, včasih pa je tudi vroča ter se ti dela omotica in si zaspan. Pri takej glavobolji se je bati, da ne pritisne mrtud, zatorej se bolnik ne sme postavljati na solne

pel v kakej čitalnici slovensko pesen, precej mu veliki laški inkvizitor dekret naredi, v katerem mu žuga z izgubo službe. Oni učitelji pa, ki tulijo v lahonski protiaavstrijski rog imajo velike zaščitnike pri lahonskih magistratih.

Iz *Gomiljskega* 4. aprila. [Izv. dop.]

Iz naše vasi se le malokedaj kaj sliši po slovenskih listih, kajti mi se pečamo večjidel le s plugom in matiko doma, kar pa se po širnem svetu godi, to nas prav malo briga, izvzemši rusko-turško vojsko, a tudi o tej je marsikdo pri nas le tu pa tam od strani kaj zvedel, resnično in neresnično. Upajmo pa vendar, da se tudi v tej zadevi neugodne razmere s časom zboljšajo in obrnimo se k drugemu predmetu, o katerem poročati sem se bil denes namenil. Dne 29. marca ob enej popoldne prestrašilo nas je žalostno klenkanje v zvoniku in krik po vasi: gori, gori! In res sredi vasi se je vnela neka lesena sè slamo krita bajta, okolo nje pa komaj na 2 seznja oddaljena stoje druga sè slamo krita poslopja. Tu ogenj zadušiti, se nij dalo misliti, temveč bati se je bilo, da bode v kratkem času na mestu vasi le kup pepela, kajti nad 150 večjidel sè slamo kritih poslopij, ki stoje eno tik drugega, je v tacem slučaju težko rešiti. Vendar ljudje nijso obupali, ampak pokazali so, da imajo, kadar sila pride, resno krščansko ljubezen do svojega bližnjega. Ali vsa prizadevanja bi bila zastonj, ko bi ne imeli potrebne gasilnega orodja. Občina Gomilsko kupila je koncem leta 1874. novo brizgalnico in ta je bila koj pri rokah. Bližnja občina Grajska vas je na hip zaslišala britko novico in nemudoma poslala izdatno pomoč, namreč dve brizdalnici, jedno lastno, jedno pa od banke „Slavija“, katero je občina zato prejela, ker je v tej vasi posebno veliko zavarovancev imenovane banke. Velika sreča je pa tudi bila, da je ogenj po dnevi nastal in da so ljudje pri domu bili ter zelo pridno delali. Dasi ravno so bile na mestu tri brizgalnice, vendar so ženske tako pridno iz bližnjega potoka vodo nosile, da so jo vedno vse tri dovolj imele; delavci na strehah so bili ravno tako pridni, v dobrej uri je bil ogenj na enem poslopji zadušen, akoravno so se sosednje slamnate strehe večkrat užigati začele. Banka „Slavija“ ima tudi na Gomilskem mnogo zavarovancev in gasilnica, katero je podarila občini Grajski vasi bila je v tej nevarnosti v

zarke in ne sme opravljati težkih opravil. Varovati se ima vsakega tekanja, plezanja, nosenja, premnozega učenja in branja ter nemernosti v jedi in pijači. Gledati imaš tudi na to, da se ti telo ne zapre, kar je silno nevarno. Take osebe se morajo sploh ogibati vsega, pri čemer kri v glavo udarja, ali potem ne tako rada zopet odteka: pri delu se prav nič ne smejo napenjati, pijo naj mnogo vode in uživajo kar najmanje mesnih jedi; čaj in kava sta jim škodljiva, glave ne smejo na nizko polagati in je nikakor ne greti. Bolniki te vrste se imajo jako varovati, da se ne prehlade, posebno, ako se uže bolj v letih, a hoditi morajo in se sprehajati v prostem zraku; ako se jim v glavi rado vrtili, je dobro, da izpijo na vodi malo glávbarjeve ali angleške soli. Spati ne smejo nikdar predolgo. Kadar imajo ženske svoj čas in jih jame tako glava boleti, ali tudi pri osovah z zlato žilo (hemorojdnih) more vspešno delovati jedino zdravniška pomoč. (Dalje prib.)

posebno izdatno pomoč, ter jej prihranila precej izplačila požarnih škod. Prijazno svetujemo tudi drugim občinam, da si omislijo potrebnega gasilnega orodja, kajti v takem slučaju, kakoršnega vidite pri nas, prišla bi vnanja pomoč prepozno.

Tisti naši vaščanje pa, ki še niso zavarovani, bodo v prihodnje gotovo bolj previdni in nemudoma svoja poslopja zavarovali pri imenovanj banki.

Mislím, da sedaj bodo na Gomilskem nehali zabavljati na novo brizgalnico, ali celo svetovati, da bi jo občina prodala, kar vendar hvala Bogu, nij storiti hotela. Ko bi take ljudi poslušali, bi sedaj vas požgano imeli.

Domače stvari.

— (Ljubljanske mestne volitve.) Volilne glasovnice in pooblastnice se po Ljubljani uže volilcem razdeljujejo. To je nam narodnjakom opomin, da precej agitacijo začnemo in da varujemo vsak pri svojih znancih, da nemškutarji svojih kandidatov ne vpišejo nekaterim menj odločnim našim. — Za tretji razred je pač dobro znamenje to, da si naši nemški in renegatski protivniki g. Doberleta, dozdaj poslednjega zastopnika nemškutarjske stranke v tretjem razredu, niso upali več v tem razredu kandidirati, temuč so ga postavili v I. razred, poleg dr. Pfefererja in dr. Supana. V drugem razredu so postavili nemškutarji gg. Gariboldija, Pirkerja in Zieglerja. Proti poslednjemu so sicer nekateri ustavoverci intrigirali, kor glasuje včasí samostalno, zlasti proti protežiranju stavbenega društva.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 7. aprila je slovensko gledališče. Regisseur g. Kocelj ima svojo benefico. Igra se nova izvirna igra od Franja Potočnika „Dan Slave, ali krščansko-turška vojska“.

— (Nemško gledališče v Ljubljani) je za drugo leto prevzel dozdani gledališki vodja v Iglavi, E. Ludwig.

— (Iz Volovskega) se nam piše o uže omenjeni aferi: Minolega tedna se je pri nas izvršila tragična dogodba, za katero se še ne zna, ali je zločin ali nesreča. Mlad in lep fant, lovec, je imel — kar se ve nij nenaavadno — ljubico, in uže jej je obljubil, da ju kmalu zveže nerazvezljiva spona ljubezni zakonske. A te sreče ne bodeta uživala nikdar. Kajti minolega tedna pride mladenič svojega dekleta obiskat in tu, pravi boljši vir, da je ona za šalo vzela mu puško in predno jo je še mogel posvariti, da naj ne strelja, pomerila mu jo je na prsi in tudi sprožila, da je kar mrtev obležal. A ljudje, ki povsodi iščejo romantike, mnogo govoré o nezvestem ljubimcu ter pravijo, da se mu je ona na ta način osvetila. V obče pak vsak razumen človek mora biti prvega mnenja, kajti tudi sodnija je imela te nazore ter je ubozega dekleta, ki vsled tega nesrečnega slučajja nori, oprostila vse kazni.

— (Od službe odstavljen) je (kako uže kratko omenjeno) c. kr. notar v Ljutomeru, g. Karel Höchtl, vsled dognane preiskave. Mož je bil prej malo leti eden glavnih matadorov in zastopnikov nemško-ustavške stranke v Idriji kjer je še enako-čudno uradoval, in v Ljutomeru, kjer ga je doletelo vendar enkrat zaslužena osoda.

— (Štajerski deželni šolski svet) je v svojej seji dne 21. marca izdal naredbo,

s katero se ureja poduk v ženskih ročnih delih. Nadučiteljem se je imenoval Ivan Kocuvan za Žavec in Martin Kompost za Selnico na Dravi, učiteljem pa France Golob za sv. Trojico. Službeno doklado sta bila nadučitelja Ivan Boštjančič pri sv. Jurju na Šavnici in Karel Sorko v Št. Egidu pri Pesnici. Pokojnina in odgojilni pripomočki so se do volili učiteljski udovi Eliz. Postružnik.

— (Priljuden pes.) Piše nam naročnik našega lista: Na sv. Jožefa dan grem uže pozno zvečer iz Planine na Unec. Ko dospem do graščine kneza Windischgrätzove, imenovane Haasberg, kar nenadoma skoči pred mé velik pes, visocih nog pa medlega in šipkega života, ne da bi nad menoj kaj zarenčal ali zalajal, — ter me ogleduje od tal do vrha. — Noč je bila tiha, luna je lepo svitlo sijala, v gradu vse mirno in nič nij motilo nočne tihote; tudi midva sva se le molče gledala, a meni je bilo težko pri srci in lasje so mi vstali po konci. Pes se za vse te moje težave prav nič ne briga, temveč le prevzetno ogleduje, ker me do nocoj še nikdar niti vidil nij. Ko se uže precej dolgo časa ogledujeva in dobro ogledava, dam si srčnost in zakličem: pes! (drugače ga nijsem vedel imenovati.) Pes nekoliko pomajé ali pomiga z repom in gre par stopinj naprej po poti, a jaz premišlujem kako bi se znebil tega sitneža, ali bi šel naprej ali nazaj. Ko grem naprej za njim se mi začne radovati in me še celó — z nosom dregne, in jaz ga malo z roko pogladim; malo sva se uže sporazumela. Greva dalje, a pes vedno okrog mene sem ter tija skakaje, mi veliko prijaznost izkazuje. Hočem ga skušati, me bo li zapustil ali ne, zatorej se vsedem na kraj pota in se želim malo odpočiti, ker sva hodila skozi gozd po slabej poti imenovanj po „grabnu“; a pes me prime precej trdo za rokav (roke se je varoval zagrabití) in me ssilo naprej spravlja. Vstanem, brž se ve da, ker sem moral, in greva vstríc drug zraven družega in jaz sem se malo opiral nanj skušaje ga, bo li stanoviten ali ne, a on je vse voljno potrpel. Ko greva dalje, naredi pes zopet nekaj korakov bolj urnih kakor jaz in me zgreši, jaz hitro odstopim vstran, vsedem se pod neko drevo in skrivaj gledam, kaj bode pes naredil. Hipoma bil je zopet pri meni, prime me trdo za rokav in me vleče dalje. Ko prideva na Unec je tudi po vasi vedno poleg mene mogočno korakal in ponosno se postavlja do mojega stanovanja, in ko tija dospeva ga pohvalim za lepi sprejem in mu velim, da naj zdaj

le otide, — a pes je pa le poleg mene stal in me še sedaj nij hotel pustiti. Mislím si, čas je spat iti in prestopim še oni dve stopnjici pred vežnimi vrati, odprem vrata, in glej! — zdaj se pes obrne in gre.

Razne vesti.

* (Boj mej žandarmi in razbojniki.) Iz Pitomače se piše hrvatskim „Narodnim Novinam“: Dne 21. marca so ob bellem dnevi v vinogradih pri Velikej Črešnjevici prikazali se trije dobro oboroženi razbojniki in tam v kleti necega kmeta cel dan pili, to se ve da neplačavši, po razbojniško. Menili so se, da bodo tisto noč premožna kmeta Kovača in Torbašinovića v vasi Sedlarici oropali. Nek pastir je roparje naznanil. Po noči sta prišla dva poklicana žandarja v vas, njima se pridruži še župan s svojo puško in vsi trije gredo na razbojnike, kateri so bili pijani pospali v zaprtje preši kmeta Maksimovića. Župan pozove Maksimovića naj odpre, a razbojniki tega ne pusté. Žandarma jih pozoveta naj se udadé, a tega nijso storili. Ko sta žandarma žugala zažgati hram, če ne pridejo ven, prišli so razbojniki res, ali dobro oboroženi, in začel se je divji boj. Eden razbojnikov je ubit, eden ranjen, eden je v črno noč utekel. Žandarma sta le malo ranjena.

Samo proti dobrim izdelkom je mogoče vspešno tekmovali. Guyotove terne kapsule, ki tako izvrstno delujejo zoper prehlado, pri katarih, kakor tudi zoper bronhitis in jetiko, jeli so mnogo ponarejati. Gospod Guyot more jedino za one sklenice dati garancijo, katere imajo njega podpis v trobarvenem tisku. (88—1)

Zaloga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 30. marca: 73. 55. 75. 51. 17.
V Gradcu 30. marca: 16. 12. 46. 19. 79.

Dunajska borza 4 aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	60 gld.	30 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	60	30
Enotni drž. dolg v srebru	64	45
Zlata renta	72	—
1860 drž. posojilo	110	—
Akcije narodne banke	794	—
Kreditne skotje	207	50
London	122	35
Napol.	9	79 1/2
C. kr. cokini	5	77
Srebro	106	65
Državne marke	60	30

Trpotčev sok.

Ta neprecenljivi sok služi za zdravlilo proti bolečinam v prsih in na pljučih, proti zasliženju bronhij, kašlju, hripavici itd. Cena volikej sklenici z navodom 80 kr., malej sklenici z navodom 60 kr.

Zaloga v Kranjskej: Viktor v. Trnkoczy, lekarničar „pri zlatem jednorogu“ v Ljubljani, na mestnem trgu št. 4. (78—4)

Poziv vsem trgovcem z železnino!

Ker je kupčija z železja letos zelo slaba, sem se namenil ceno tako znižati, da moram na vsako stran konkurirati.

Cene so naslednje:

Zreblji za črevlje in ovkari	Nr. 0 vag. 28 dk. po		Nr. 6 vag. 210 dk. po	
	gl.	kr.	gl.	kr.
1	40	—	7	270
2	70	—	8	315
3	100	—	9	370
4	128	—	10	420
5	155	—		

Cene in vaga se razumejo od enega tisoča franko zaboj postavljeno do žped. v Gorico oziroma Logatec.

Zreblji so iz najboljšega štajerskega železa kovani. Imam v zalogi tudi razne nože, nožice kosirje (favče) po zelo nizkih cenah.

Muštre od žrebljev franco.

Spoštovanjem

Martin Šuligoj,
v Čepovanu na Goriskem.

(99—3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.